

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 60031

Documentnummer: 60036

Indiener: G. Drijfhout

Datum: 25 november 2021

Portefeuille(s): Jeugdhulp

Portefeuillehouder(s): P. van Bergen

Begrotingsprogramma: 6 Sociaal Domein

Begrotingsdoel (nummer + duiding): 6,82 hulp (regionaal) en 6.83 hulp in het kader van veiligheid

Contactpersoon: geanonimiseerd

Onderwerp

Regiovisie Jeugd Flevoland

Samenvatting

De zes Flevolandse gemeenten werken sinds 2015 samen aan de inkoop en verbetering van de gespecialiseerde jeugdhulp. Ook landelijk worden maatregelen genomen om deze vormen van jeugdhulp te verbeteren. Onder andere door afspraken te maken over een dekkend voorzieningenniveau in Nederland en de samenwerking die hiervoor noodzakelijk is. Vorig jaar hebben Rijk en gemeenten samen besloten om de afspraken per regio uit te werken in een regiovisie. In juni is de conceptversie door u besproken.

De titel van onze Regiovisie Jeugd Flevoland is 'Samen, dichtbij en leren wat werkt'.

De gedeelde ambitie in de visie is dat alle jeugdigen thuis veilig moeten kunnen opgroeien. Wat voor de meeste jeugdigen in Flevoland heel normaal is, zou ook voor de jeugdigen en hun gezinnen die hulp of bescherming nodig hebben normaal moeten zijn. Voor jeugdigen kan plaatsing buiten het gezin soms nodig zijn. Op langere termijn is dit geen goede oplossing, of zelfs schadelijk voor hun ontwikkeling. De ambitie is daarom dat alle jeugdigen thuis veilig op kunnen groeien: 0-uitplaatsingen. We zetten in op intensief ambulante hulp ter vervanging van verblijf en als verblijf toch nodig is, is het parttime en kortdurend.

In de visie is te lezen dat er nog veel werk aan de winkel is voordat we zover zijn.

In de inkoop en uitvoering van de visie worden de concrete stappen geformuleerd die de komende jaren worden gezet om de lange termijn ambitie te realiseren.

Voorstel

De raad besluit:

1. De Regiovisie Jeugd Flevoland 'Samen, dichtbij en leren wat werkt' vast te stellen met de volgende beleidsuitgangspunten:
 - a. Het samen met gezinnen en partners mogelijk maken dat de jeugdige veilig in zijn gezin kan opgroeien.
 - b. De jeugdhulp is dichtbij en effectief: het moet passen bij het gewone leven, het moet eenvoudig en toegankelijk zijn en het moet erop gericht zijn dat de jeugdige en zijn gezin weer op eigen benen kunnen staan.
 - c. Actieleren is essentieel, we zetten in op een lerend systeem.
 - d. Het huidige regionale budget is leidend voor het toekomstige budget. We houden rekening met ontwikkelingen in het macrobudget en met aanpassingen in

Bijlage(n):

- wet- en regelgeving zoals het nieuwe Woonplaatsbeginsel.
- e. De samenwerking geven wij vorm op het juiste niveau, lokaal waar kan, regionaal waar dat een meerwaarde heeft en bovenregionaal als het schaalniveau van Flevoland te klein is om het benodigde aanbod te organiseren.

Inleiding

Waarom wordt het voorstel nu voorgelegd?

Medio 2020 hebben gemeenten de Resolutie Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd aangenomen. De resolutie benadrukt dat het zorgen voor duurzame oplossingen voor de toekomst, kwalitatief goede en betaalbare jeugdhulp, goed aansluitend bij behoeften van jeugdigen en gezinnen, een gezamenlijke opgave is. Regionale samenwerking is daarbij nodig voor het organiseren van de specialistische jeugdhulp die de schaal van een individuele gemeente te boven gaat. Onderdeel van de afspraken is het opstellen van een regiovisie en de vaststelling daarvan in de gemeenteraden, waar mogelijk per medio 2021. De regiovisie geeft onder meer richting geven aan de opdracht voor de jeugdregio voor het vormgeven van de inkoop en de uitvoering van de regionale opdracht. De regionale jeugdhulp zal per 2023 opnieuw ingekocht moeten zijn en de minimale voorbereidingstijd hiervoor is een jaar.

Wat is aan dit voorstel vooraf gegaan?

In onze raadsinformatiebrief van 30 maart 2021 informeerden wij u over de voorbereidingen om te komen tot een Regiovisie Jeugd. De eerste conceptversie van de Regiovisie is in juni via een raadsconsultatie aan u voorgelegd. Daarbij zijn door u de volgende aandachtspunten meegegeven:

- positieve grondhouding m.b.t. de doelen en de uitgangspunten van de regiovisie;
- wat zijn de consequenties van dit plan op het lokale beleid?
- aandacht voor complexe psychische problematiek met jongeren en uithuisplaatsingen
- samenwerken met de regio moet een toegevoegde waarde, nut en doel hebben, zorg dat samenwerking helpend is en zin heeft;
- ambitie/doel 0 uithuisplaatsingen, is dat optimale resultaat voor het kind? Doet het soms geen recht aan situatie van kind/gezin
- de visie gaat over output, het zou meer moeten gaan over de outcome, het effect dat wordt bereikt, niet zozeer over de cijfers;
- hoe houden we regionaal grip op aanbieders en contracten?
- is er met zorgaanbieders gesproken over samenwerking gemeenten en de administratieve verwerking voor zorgaanbieders?
- zorgen over rechtspositie voor ouders en kinderen, zeker bij regionale samenwerking
- wachtverzachters voor jeugdigen.

De consultatie is ook gedaan in de andere Flevolandse gemeenten. De opbrengsten van deze consultaties en de verwerking daarvan in de Regiovisie treft u aan in bijlage 2 van de Regiovisie. Hierna gaan wij kort in op uw aandachtspunten.

Over de scherpe formulering en de haalbaarheid van de ambitie is veel gesproken met bestuurders, partners en ervaringsdeskundigen. Daaruit kwam een divers beeld. Uithuisplaatsingen zijn schadelijk voor een kind maar het kan nodig zijn om verdere schade binnen de gezinnen thuis te voorkomen. Met zeer intensieve zorg thuis, met op de achterhand een time out bed, kan een jeugdige thuis blijven wonen, naar de eigen school blijven gaan, de vriendschappen behouden. Die intensieve zorgvormen zijn in Nederland nog nauwelijks voorhanden en het is heel hard nodig om deze te ontwikkelen. Daarom willen wij aansluiten bij het landelijke kwaliteitstraject 'beweging van nul'. De ambitie is om veel beter te kijken waarom een uithuisplaatsing zich voordoet en ook hoe een

uithuisplaatsing is voorkomen en daarvan te leren. 0 uithuisplaatsingen is geen resultaat, het is een stip op de horizon die een richting aangeeft. Dat geeft gezamenlijke richting en energie waarmee de gewenste ombuiging kracht wordt bijgezet.

De regiovisie sluit aan bij ons lokale beleid en wij werken regionaal samen op die terreinen waarop dat een meerwaarde biedt ten opzichte van ons lokale beleid. In de regio zal een kwaliteitshandvest ontwikkeld worden waarin onder meer de vereiste kwaliteit van de hulp aan jongeren met complexe psychische problematiek wordt beschreven. De rechtspositie voor ouders en kinderen lokaal en regionaal is hetzelfde. Wel is het zo dat een deel van het regionale aanbod niet in het vrijwillig kader plaatsvindt maar op basis van een vonnis van de rechtbank.

Door strategisch partnerschap aan te gaan, houden we zicht op de aanbieders. De inkoop en het contractmanagement is belegd bij de aankoopcentrale Flevoland. De voortgang wordt besproken in het regionale ambtelijke en bestuurlijke overleg.

Lokaal en regionaal nemen wij tussentijds maatregelen om de administratieve verwerking te verminderen en de samenwerking te verbeteren. We merken dat waar wij de administratieve verwerking verlichten, we soms niet meer de informatie krijgen die we nodig hebben voor de sturing. We sturen op balans.

In Flevoland is de afspraak dat voor jeugd GGZ de aanbieders verantwoordelijk zijn voor een overbruggingsaanbod waar dat nodig is. Dit neemt niet weg dat het voor jeugdigen heel belangrijk kan zijn tijdens de wachttijd een maatje te hebben en dit maakt deel uit van het lokale en regionale beleid.

Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

Vanaf 2018 zijn we er in Flevoland in geslaagd om het aantal uithuisplaatsingen van jeugdigen elk jaar te verlagen. De ambities reiken verder, we streven naar 0-uithuisplaatsingen. In het inkooptraject worden de concrete stappen die we de komende inkoopperiode daartoe willen zetten nader uitgewerkt.

Om de ambities te kunnen realiseren, gaan wij met onze aanbieders een strategisch partnerschap aan en richten wij met de Flevo Academie Jeugd een lerende omgeving in.

Argumenten

1. De regiovisie bestendigt het lokale en regionale beleid. De visie sluit bij zowel aan bij de regionale beleidsopgaven en uitgangspunten als bij de lokale beleidsuitgangspunten van de zes gemeenten. De visie volgt op het regionale beleidsplan jeugd 2014-2017, het regionaal programma zorglandschap jeugd Flevoland en de regionale notitie Stip op de horizon waarin de ambitie is opgenomen voor de transformatie van jeugdhulp met verblijf.
2. De regiovisie biedt de juiste basis voor het strategische partnerschap. De visie en de beleidsuitgangspunten zijn tot stand gekomen in overleg met aanbieders en de partners in de veiligheidsketen, professionals en na raadpleging van (vertegenwoordigers van) jeugdigen en ouders, adviesraden/cliëntenraden en gemeenteraden.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

De regionale samenwerking vereist dat de regiovisie eensluidend vastgesteld zal worden door de gemeenteraden. Mocht er vanuit een gemeenteraad op het stuk worden geamendeerd, dan zal die wijziging dus ook door de andere vijf raden moeten worden geaccordeerd.

Indien u van mening bent dat de Regiovisie op een onderdeel onvoldoende weerspiegelt wat u voorstaat, geven wij u in overweging om als alternatief voor een amendement een motie in te dienen die wij meenemen in de uitwerking van de visie.

De visie is het wenkend perspectief maar de praktijk is weerbarstig. Intensief ambulante inzet ter voorkoming van verblijf staat in Nederland nog in de kinderschoenen. Voor aanbieders betekent parttime verblijf een (deels) leeg bed en dus een kostenpost. Er zijn langere wachttijden dan gewenst, onder meer door gebrek aan doorstroom- en afschalingsmogelijkheden. In de zorg is veel doorstroom van personeel en personeelstekort. Flexibele inzet van personeel binnen gezinnen, ook in avonduren en weekenden, is mede hierdoor een probleem. De jeugdbeschermingsketen functioneert niet naar behoren. De tekorten van gemeenten, de onduidelijkheid over structurele financiering van de jeugdhulp en de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel, werken belemmerend voor het aangaan van duurzame verbindingen en investering hierin. Het jeugdhulpstelsel piept en kraakt. De voortgang naar de 0-uisplaatsingen is afhankelijk van de stappen die we kunnen zetten in de verbetering van de hele keten.

Participatie

In het eerste half jaar zijn de uitgangspunten en het eerste concept van de regiovisie besproken en uitgewerkt met de samenwerkingspartners van zorglandschap jeugd Flevoland en ervaringsdeskundigen.

Op 22 juni is een consultatiebijeenkomst georganiseerd voor de verschillende adviesraden/cliëntenraden waarbij ook Dronten was vertegenwoordigd.

Daarna hebben wij een adviesaanvraag gestuurd naar onze adviesraad en onze adviesraad heeft advies uitgebracht.

De reacties van de alle adviesraden/cliëntenraden sociaal domein van de Flevolandse gemeenten, de gemeenteraden, de ervaringsdeskundigen en de partners zijn gebundeld, van een reactie voorzien en als bijlage toegevoegd aan de Regiovisie.

Financiële gevolgen

De Regiovisie richt zich op de hoofdlijnen van het beleid. De komende periode wordt de visie uitgewerkt in een inkoopplan en een aantal uitvoeringsplannen, te starten met 'Leren wat werkt'. We sturen op uitvoering binnen de financiële kaders. Daar waar wij in het kader van de voortgang in de uitvoering een extra investering wenselijk vinden, leggen wij u hiertoe een voorstel voor.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

De communicatie naar buiten verloopt via Almere als woordvoerder namens de regio. Wij hebben nadat wij hebben besloten u de regiovisie ter vaststelling aan te bieden de Adviesraad Sociaal Domein Dronten de reactienota (bijlage 2) toegezonden. De communicatie naar buiten over de vaststelling in de diverse gemeenteraden verloopt via Almere als woordvoerder namens de regio.

Vervolgproces

Na de vaststelling volgt op niveau van de regio de vaststelling van het strategisch inkoopplan. Daarna start het proces van de regionale aanbesteding. De Flevo Academie krijgt de coördinerende rol binnen het zorglandschap jeugd en draagt zorg voor nieuwsbrieven over de voortgang van de activiteiten.

Wij zullen u eind 2022 via een raadsinformatiebrief informeren over de uitkomsten van de aanbesteding, de geconcretiseerde doelstelling en de voortgang van de activiteiten.

Evaluatie en grip houden op de uitvoering

We gaan met de aanbieders strategisch partnerschap aan om samen te werken aan de gewenste veranderingen en hiervoor zal een adequate overlegstructuur worden ontwikkeld. De uitvoering van de regionale inkoop is in Flevoland belegd bij de aankoopcentrale Flevoland. De aankoopcentrale stuurt op de uitvoering van de contracten en heeft elk kwartaal gesprekken over de stand van zaken op basis van de cijfers van de aanbieders.

De voortgang van de uitvoering van de regiovisie wordt gevolgd binnen de regionale samenwerking (bestuurlijk niveau, directieniveau en ambtelijk niveau). Twee keer per jaar wordt een financiële en twee keer per jaar wordt een inhoudelijke en financiële kwartaalrapportage opgesteld. Relevante regionale ontwikkelingen melden wij u in de planning- en controlcyclus en in raadsinformatiebrieven.

Samenhang met regio en andere beleidsdoelen

De regionale samenwerking is vastgelegd in de Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland en het Dienstverleningshandvest. In september 2021 is in het regionale Bestuurlijk Overleg Sociaal Domein aan de hand van verschillende samenwerkingsopties kritisch gekeken of de gekozen vorm van samenwerking voldoet aan de wensen van de gemeenten in Flevoland en de vereisten van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Geconcludeerd is dat de Centrumregeling voldoet aan de vereisten en passend is voor de nieuwe uitvoering. Het onderliggende Dienstverleningshandvest zal op korte termijn aangescherpt worden op basis van de NvO.

In de Jeugdwet is de verplichting tot samenwerking opgenomen, in onze regiovisie begrenzen wij deze verplichting tot die onderdelen waarbij samenwerken een duidelijke meerwaarde biedt. Die meerwaarde is er met name op de specialistische voorzieningen die lokaal minder vaak worden ingezet maar wel noodzakelijk zijn voor de instandhouding van een goed voorzieningenniveau in Flevoland. En als de voorziening niet op het niveau van Flevoland in stand gehouden kan worden, is bovenregionale samenwerking – met name met Utrecht – aan de orde.

De (boven)regionale samenwerking richt zich daarnaast op de aansluiting van de lokale toegang en voorzieningen op de regionale voorzieningen én andersom. Naast aandacht voor couleur locale is het van belang aandacht te hebben voor een eenduidige afspraken in Flevoland wanneer en hoe we de specialistische voorzieningen inzetten en wat daarbij de rol van de lokale toegang is.

In bijlage 1 van de regiovisie is opgenomen welke jeugdhulp lokaal en (boven)regionaal wordt ingekocht. De beleidsmatige punten worden gezamenlijk opgepakt door de beleidsmedewerkers van de Flevolandse gemeenten en niet door de aankoopcentrale. Voor de volledigheid staat hierna het volledige overzicht waar de regionale samenwerking zich op richt.

Lokaal:

Toegang

Integrale aanpak over de domeinen heen: onderwijs, huisvesting, werk en inkomen etc.

Ambulante begeleiding individueel en groep

Ambulante behandeling inclusief jeugd-GGZ individueel en groep

Kortdurend verblijf

Regionaal:

Afspraken over aansluiting en regie tussen lokaal en regionaal

Leren wat werkt: regionale Experttafel, ervaringsdeskundigen ExpEx, Flevo Academie

Jeugd

Volledig pakket thuis/intensief ambulante hulp ter vervanging van verblijf

Jeugdhulp met verblijf: pleegzorg, gezinshuis, begeleid en behandeld wonen

Crisisopvang en ambulant crisis team

Essentiële functies jeugd GGZ (forensisch, klinisch, behandeling eetstoornissen, behandeling verslaving, intercultureel)

Vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen

Gecertificeerde instelling jeugdbescherming/jeugdreclassering

Veilig Thuis Flevoland (Wmo en Jeugdhulp)

Bovenregionaal:

Bovenregionale experttafel

Jeugdzorg Plus

Bevoegdheid gemeenteraad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van Bevoegdheden uit bijzondere wetten (de Jeugdwet).

Bijlagen

Bijlage(n) bij dit voorstel:

1. 65533 Regiovisie Jeugdhulp Flevoland

De Secretaris,

De Burgemeester,

